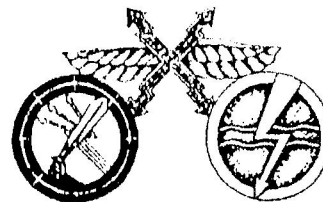

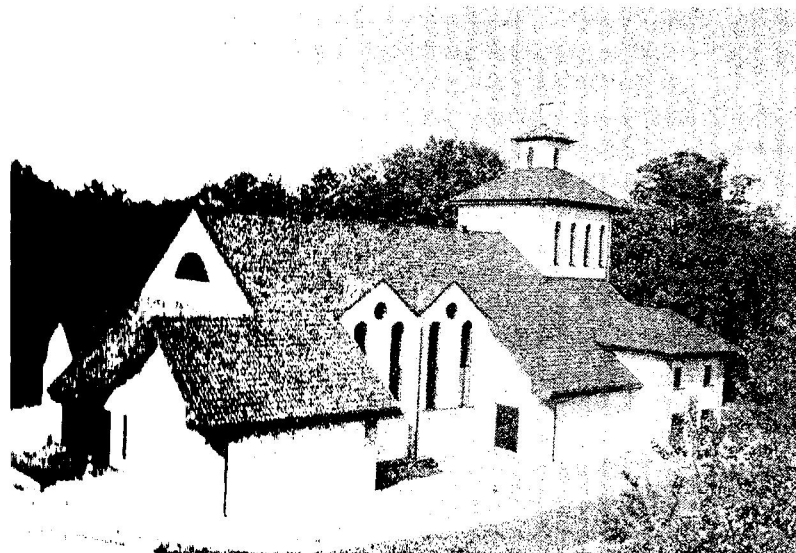
Wiosna 2004 r.

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
POLSKICH ŻOŁNIERZY ŁĄCZNOŚCI
ZARZĄD GŁÓWNY

05-131 ZGRZE k. Warszawy
r-bież. PKO BP S.A. XV O/Warszawa
Nr 84 1020 1156 0000 7802 0007 5812

KOMUNIKAT Nr 16

Kościół Garnizonowy pw. Matki Boskiej Fatimskiej
w Zegrzu

Od Redakcji

Czcigodne Koleżanki i Szanowni Koledzy.

Przepraszamy Was wszystkich za posuchę informacyjną w minionym, 2003 roku, który był bogaty w wydarzenia dotyczące naszego Związku. Niestety na te wydarzenia nałożyła się chorobowa niemoc Redakcji Komunikatu oraz pilne zamówienie Redakcji Wielkiej, Ilustrowanej Encyklopedii Powstania Warszawskiego, które trzeba było potraktować jako okazję do upowszechniania historii Wojsk Łączności. Opracowanie powstałe na to zamówienie przedstawiamy w drugim numerze Przeglądu Łączności i Informatyki.

Szczególnie gorąco przepraszam Kolegów, którzy do nas pisali i nie dostali odpowiedzi.

IV Zjazd naszego Związku

Już prawie półtora roku minęło od Zjazdu a dopiero teraz przedstawimy relację z jego przebiegu

Protokół z obrad IV Zjazdu Światowego Związku Polskich Żołnierzy Łączności w dniu 14 września 2002r

O godzinie 10:00 kolega Władysław Urbański - Przewodniczący Rady Związku otworzył obrady witając zaproszonych gości. Na podstawie listy obecności stwierdził prawomocność Zjazdu. Powitał Delegatów (obecnych 65 delegatów).

Następnie zebrani, minutą ciszy uczcili pamięć koleżanek i kolegów, którzy zmarli w okresie między zjazdami.

Prowadzący obrady kol. Urbański, przedstawił proponowany porządek dnia:

1. Informacja o strukturze i zadaniach Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki, na terenie którego odbywa się Zjazd.
2. Sprawozdanie Prezesa ustępującego Zarządu z działania w okresie międzyzjazdowym.
3. Sprawozdanie Skarbnika o stanie finansów Związku.
4. Sprawozdanie Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
5. Informacja Przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego
6. Przerwa w obradach
7. Dyskusja nad sprawozdaniem ustępujących władz oraz głosowanie nad wotum zaufania dla nich
8. Wybory nowych władz Związków
9. Podjęcie uchwały i zakończenie obrad
10. Zakończenie Zjazdu i uroczysty obiad.

Proponowany porządek obrad został zaakceptowany.

Ad. 1. Jako pierwszy wystąpił Zastępca Komendanta CSiL ppik. Andrzej Jasiński. Omówił strukturę organizacyjną i zadania Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki, która ma wejść w życie w dniu 1.10.2002r. Przy wykorzystaniu prezentacji komputerowych przedstawił zebranim profile szkolenia i obecną strukturę CSiL. Uzasadnił przy tym potrzeby redukcji liczby oficerów starszych oraz obniżenie wysokości etatów dla wielu stanowisk. Przedstawił również stan i wyposażenie bazy dydaktycznej, strukturę komendy Centrum i zakres odpowiedzialności jej członków. Informacja wzbudziła duże zainteresowanie ze względu na obecność wielu przedwojennych i powojennych absolwentów Zegrza

Ad. 2. Prezes Zarządu Głównego kol. Stanisław Markowski złożył sprawozdanie z działalności Zarządu w okresie od III Zjazdu.

A. O stanie Związku.

W dniu Zjazdu, w Zarządzie Głównym były złożone 161 deklaracje. W okresie sprawozdawczym ubyło (zmarło) 18 członków, przybyło 27. Nie ma pełnych danych na temat liczebności Związku Łącznościowców w Londynie, które jest autonomicznym oddziałem naszego Związku. Tam liczebność organizacji ocenia się na podstawie datków pieniężnych wpłaconych na fundusz wydawniczy i inne cele Związku. W czasie naszego III Zjazdu, liczebność tej organizacji oceniana była na około 200 osób. Obecnie nie mamy dokładnych informacji ale liczba ta oscyluje w granicach 100-150 członków. W USA i Kanadzie mamy około 15 członków. Jeden z naszych członków żyje w Australii, a jeden na Litwie. Oprócz kolegów którzy są formalnie członkami Związku, istnieje znaczna liczba, łącznościowców, którzy utrzymują z nami stały kontakt, nie należąc do Związku. Zwracają się do nas ludzie którzy szukają dawnych kontaktów z okresu wojny lub poszukują śladów swojej służby w Wojskach Łączności. Nasz związek jest postrzegany jako jedyny ośrodek integrujący łącznościowców ze wszystkich frontów II wojny światowej, co stanowi o naszej przydatności dla kolegów rozproszonych na świecie.

B. O pracy Związku i Zarządu.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 6 posiedzeń w pełnym składzie i 8 posiedzeń w niepełnym składzie w tym 2 z udziałem przedstawicieli Rady Związku. Rozpatrywano sprawy wynikające z bieżącej działalności Związku, którego funkcjonowanie było zagrożone planami likwidacji zegrzyńskiego ośrodka. Na kolejnych posiedzeniach podejmowano sprawy związane z porządkowaniem ewidencji i wydawaniem legitymacji. Opracowano sprawozdania roczne dla Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, analizowano sytuację finansową Związku oraz problem opłacania składek członkowskich. Na ukończeniu jest wykaz oficerów łączności z okresu II Rzeczypospolitej, który może być bardzo przydatny, przy odtwarzaniu fragmentów historii tamtych czasów. W dalszym ciągu poważnym utrudnieniem pracy zarządu jest brak miejsca posiedzeń w Warszawie, miejsca zamieszkania większości jego członków z wyjątkiem Prezesa. W związku z tym posiedzenia odbywały się doraźnie w pomieszczeniach Zarządu Łączności i Informatyki SG WP, Zarządu Wojewódzkiego ZBZZIOR oraz w mieszkaniach i domkach letniskowych członków Zarządu.

C. O działalności Muzeum Wojsk Łączności.

Jest ono ważnym czynnikiem w popularyzacji historii Wojsk Łączności. W okresie sprawozdawczym Muzeum odwiedziło 32 grupy w tym kilka delegacji wojskowych min. z Francji, Grecji, Niemiec. Każde wcielenie młodego rocznika do szkół wchodzących w skład Centrum, wysłuchuje prelekcji o historii Wojsk Łączności i Zegrza oraz zwiedza Muzeum. Z tej okazji w ciągu ostatnich 3 lat odwiedziło Muzeum około 4 tysięcy żołnierzy, w tym prawie 2 tysiące słuchaczy SPR. Zbiory archiwalne Muzeum stanowią bogate źródło informacji o historii Wojsk Łączności

w tym o losach wielu łącznościowców. Odnotowano około 11 przypadków udzielenia pomocy w opracowaniu prac magisterskich i licencjackich oraz udzielenia wyjaśnień dotyczących osób i zdarzeń związanych z historią Wojsk Łączności. Obecnie zasoby Muzeum są wykorzystywane przy opracowaniu 1 rozprawy doktorskiej i 1 habilitacyjnej.

D. O problemach wydawniczych

Od chwili powstania Związku, Zarząd wydaje 2 razy do roku „Komunikat” jako pismo wewnętrzne, poświęcone sprawom organizacyjnym oraz fragmentom historii. Raz do roku wydawany był „Biuletyn Łącznościowca” poświęcony głównie problematyce historycznej. Od 1999r. biuletyn został zastąpiony przez „Przegląd Łączności i Informatyki”. Ze względu na chorobę redaktora (zawał serca) w 2000r. wydaliśmy jeden komunikat w roku. Jednym z głównych statutowych zadań Związku jest doprowadzenie do opracowania kompletnej i rzetelnej historii Wojsk Łączności. Po kilku latach starań ukazała się książka Zbigniewa Wiśniewskiego o tej tematyce. Do opracowania historii łączności w Armii Krajowej i w Wojsku Polskim na Wschodzie zbierane są materiały i trwają poszukiwania autorów. Chcemy również opracować historię Wojsk Łączności Pomorskiego Okręgu Wojskowego w latach powojennych. W zakończeniu sprawozdania kol. Markowski gorąco podziękował Komendzie CSŻiL, za pomoc i opiekę jakiej Związek doświadcza w Zegrzu.

Ad. 3. Skarbnik Związku kol. Marian Jakubczak poinformował delegatów o stanie finansów. W okresie sprawozdawczym przychody wyniosły 10 662,05 PLN, a rozchody 10 369,26 PLN, saldo w dniu IV Zjazdu wynosiło 11 646,65 PLN. Oddziały terenowe przekazują należne składki systematycznie i zgodnie z ustaleniami statutu. Nieco gorzej wygląda opłacanie składek przez członków indywidualnych, tu zdarzają się opóźnienia kilkumiesięczne.

Ad. 4. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej kol. Ryszard Kałamaga przedstawił rezultaty działania komisji w okresie sprawozdawczym. Komisja kontrolowała działalność statutową i finansową zarządu. Zadania statutowe były realizowane systematycznie i konsekwentnie. Na podkreślenie zasługują prace zmierzające do uporządkowania ewidencji członków oraz realizację zadań związanych z popularyzacją historii i tradycji Wojsk Łączności. W zakresie działalności finansowej stwierdzono staranność prowadzenia dokumentacji oraz racjonalność i celowość wydatków. Biorąc pod uwagę przytoczone opinie Komisja Rewizyjna postawiła wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Ad. 5. W zastępstwie chorego Przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego, przewodniczący obrad kol. Urbański, poinformował zebranych, że w okresie sprawozdawczym Sąd nie rozpatrywał żadnych spraw podlegających jego kompetencjom.

Ad. 6. W czasie przerwy delegaci zwiedzili Muzeum Wojsk Łączności i wybrane sale wykładowe CSŻiL.

Ad. 7. Po wznowieniu obrad powołano komisję do zredagowania uchwały Zjazdu (w skład jej weszli kol. kol. Roman Faliński i Edward Włodarczyk) a następnie rozpoczęła się dyskusja nad sprawozdaniem Zarządu. Kolega Bernard

Mieńkowski odniósł się z uznaniem do idei utworzenia z inicjatywy gen. bryg. H. Andrackiego Muzeum Wojsk Łączności, przekazał również podziękowania dla skarbnika płk rez. M. Jakubczaka. Kol. E. Włodarczyk wysunął propozycję podniesienia składki miesięcznej do 5 PLN, co nie spotkało się z poparciem delegatów. Po zakończeniu dyskusji przewodniczący obrad kol. Urbański poddał pod głosowanie udzielenie absolutorium ustępującemu rządowi. Absolutorium przyjęto jednogłośnie.

Ad. 8. Kol. Urbański przedstawił propozycję składu Władz Naczelnych Związku. Propozycje zostały wcześniej uzgodnione z zainteresowanymi. Do Rady Związku zaproponowano kandydatury kol. Aleksandra Szkutę (Londyn), Ryszarda Piotrowskiego, Józefa Olszewskiego, Bernarda Mieńkowskiego, Władysława Urbańskiego, Felicję Bańkowską, Andrzeja Siekierskiego i Ryszarda Wróbla.

- Do Zarządu Głównego: Stanisława Markowskiego, Janusza Fajkowskiego, Krzysztofa Winiarskiego, Mariana Jakubczaka, Tadeusza Skoczka, Bolesława Grejca, Romana Falińskiego.
- Do Sądu koleżeńskiego dokooptowano kol. Henryka Gilla.
- Do Komisji Rewizyjnej, kol. Mikołaja Kurylina.

Ponieważ nie było uwag do zaproponowanego składu władz naczelnych, przewodniczący obrad kol. Urbański zaproponował aby głosować jednocześnie na wszystkich zgłoszonych kandydatów. Władze naczelne Związku zostały wybrane jednogłośnie.

Ad. 9. Przewodniczący Komisji Uchwałowej kol. Roman Faliński odczytał projekt uchwały Zjazdu. Po naniesieniu kilku zgłoszonych z sali poprawek redakcyjnych projekt został poddany pod głosowanie i przyjęty jednogłośnie. Przewodniczący obrad kol. Urbański podziękował zebrany za udział w obradach i ogłosił zamknięcie Zjazdu.

Protokółował
Sekretarz SZPŻL

Przewodniczący obrad

kpt. mgr Krzysztof Winiarski

płk w st. spocz. mgr inż. Władysław Urbański

UCHWAŁA

IV Walnego Zjazdu Dolegatów Związku Polskich Żołnierzy Łączności obradującego w Zegrzu 14 września 2002 roku.

Uczestnicy Zjazdu, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem ustępujących Władz Związku z działalności w okresie międzyzjazdowym oraz po wysłuchaniu dyskusji postanawiają, co następuje:

1. Zatwierdzić sprawozdanie ustępujących Władz Związku i udzielić im absolutorium.
2. Podziękować członkom władz za duży i bezinteresowny wysiłek związany z pracami organizacyjnymi, umożliwiającymi funkcjonowanie Związku, za poświęcenie czasu dla działalności społecznej często kosztem osobistych aspiracji i obowiązków rodzinnych.
3. Pozostawić dotychczasowy skład Władz Związku, uzupełniając:
  - Zarząd o kol. Krzysztofa Winiarskiego,
  - Komisję Rewizyjną o kol. Mikołaja Kurylina,
  - Sąd Koleżeński o kol. Henryka Gilla.
4. Kontynuować działania zmierzające do dalszego rozwoju Związku i pozyskiwania środków na jego działalność statutową w tym głównie na działalność wydawniczą związaną z popularyzacją historii Wojsk Łączności.
5. Polepszyć obieg informacji dotyczących życia i działalności Związku oraz najważniejszych wydarzeń z życia Wojsk Łączności i Informatyki.
6. Zachować dotychczasową wysokość składek miesięcznych członków Związku.
7. Przyjąć z wielkim zadowoleniem fakt trwania w Zegrzu Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki. Uczestnicy Zjazdu, w imieniu całego Związku, wyrażają gorące podziękowanie wszystkim tym, którzy przyczynili się do utrzymania CSŁiI w Zegrzu, co pozwala zachować ciągłość tradycji tego garnizonu, jako ośrodka szkolenia Wojsk Łączności.
8. Wyrazić gorące podziękowanie Komendantowi Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki Panu Pułkownikowi dyplomowanemu Jerzemu Stworze i Jego Zastępcy oraz całej kadrze i pracownikom cywilnym za stworzenie doskonałych warunków dla sprawnego przeprowadzenia Zjazdu i serdeczny koleżeński stosunek do jego uczestników.
9. W podzięk za ciągłą przyjazną opiekę nad Związkiem, stworzenie doskonałych warunków do pracy jego Zarządu Głównego oraz za nieocenioną pomoc w naszej działalności wydawniczej - nadać honorowe członkostwo Światowego Związku Polskich Żołnierzy Łączności Komendantowi Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki Panu Pułkownikowi dyplomowanemu Jerzemu Stworze.
10. Zobowiązać Zarząd do wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej o zmianę daty święta Wojsk Łączności z 18 października na 29 czerwca.
11. Uczestnicy Zjazdu przesyłają gorące pozdrowienia wszystkim koleżankom i kolegom ze Związku Łącznościowców w Londynie.

Zegrze, 14 września 2002 r.

Koleżeńskie spotkania

W minionym roku odbyły się dwie imprezy, które były wyrazem potrzeby utrzymywania więzi koleżeńskich między dawnymi towarzyszami broni.

6 czerwca 2003 roku, w dniu święta 10 Wrocławskiego Pułku Dowodzenia (dawny 10 pułk łączności Śląskiego Okręgu Wojskowego) odbyło się we Wrocławiu spotkanie byłych żołnierzy łączności śląskiego Okręgu. Głównym inicjatorem tego spotkania był kolega Józef Janusiak z Wrocławia, człowiek niezmiernie aktywny i niestrudzony w propagowaniu i dokumentowaniu historii naszych wojsk na terenie dawnego Śląskiego Okręgu Wojskowego. Przy współudziale kolegi Arkadiusza Ożarowskiego i innych wrocławskich kolegów rozesał „wici” do wszystkich garnizonów Okręgu. Na zew odpowiedziało kilkudziesięciu łącznościowców. Przybyli do Wrocławia z wielu, nieraz bardzo odległych miejscowości. Najliczniejsza była grupa z 15 Brygady Radioliniowo-Kablowej z Sieradza pod „komendą” ppłk. Tadeusza Łagunowskiego oraz oczywiście grupa wrocławska. Licznie stawili się byli żołnierze 10 pułku a wśród nich m.in. płk dypl. Aleksander Kubera - długoletni szef łączności Okręgu i płk dypl. Jerzy Ceglarek niedawny komendant CSŁiI w Zegrzu. Spotkali się koledzy i towarzysze broni, którzy wspólnie zasiadali w ławach szkół oficerskich, razem pełnili służbę w jednostkach śląskiego Okręgu, znosili trudy poligonowych zgrupowań i manewrów a później nie mieli okazji widzieć się już od wielu lat. To było bardzo potrzebne spotkanie, za które należą się słowa uznania organizatorom oraz **gorące podziękowanie dowódcy 10 pułku dowodzenia Panu płk. dypl. Adamowi Jurczakowi**, który przyjął całe towarzystwo pod swój dach, nakarmił, napoił i zaprosił na uroczystości święta jednostki. Niektórzy z uczestników zostali wyróżnieni Honorową Odznaką pułku (wśród nich prezes SZPŻŁ, który uczestniczył w zjeździe wraz ze skarbnikiem Związku kol. Marianem Jakubczakiem). Przy okazji prezes Związku opowiedział uczestnikom zjazdu o historii naszego Związku, zapoznał ze statutem i formami działalności oraz wręczył im egzemplarze związkowych wydawnictw.

13 września 2003 r., w dniu święta CSŁil odbył się w Zegrzu kolejny zlot łącznościowców Komendant Centrum Pan płk dypl. Jerzy Stwora zaprosił na uroczystość byłych słuchaczy, wykładowców i dowódców, którzy kiedykolwiek pełnili służbę w Zegrzu Północnym. Stawili się podchorążowie przedwojennej SPŁ, absolwenci, wykładowcy i dowódcy OSŁR, OSŁ, WSOWŁ i CSŁil - razem kilkudziesięciu starszych panów o różnym natężeniu siwizny na przerzedzonych czuprynach. Gościnnie gospodarz zaprezentował swoim gościom najważniejsze obiekty Centrum takie jak: rejon zakwaterowania i sale wykładowe oraz przeniesione do świeżo wyremontowanych pomieszczeń Muzeum Wojsk Łączności, które – zgodnie z panującym zwyczajem - zostało poświęcone przez kapelana Centrum ks. ppłka Zenona Surmę. Na placu koszarowym zaprezentowano zgromadzonym egzemplarze najnowocześniejszych urządzeń łączności jakie weszły ostatnio na wyposażenie wojsk. Następnie obejrzelśmy pokazy fragmentów szkolenia elewów, sprawności miejscowej straży pożarnej oraz wręcz cyrkowe popisy jazdy na czterokołowych skuterach w wykonaniu żołnierzy zaprzyjaźnionej jednostki specjalnej.

Na zakończenie odbyło się spotkanie przy ognisku na dziedzińcu Małego Fortu (dawniej Fort Kilińskiego) czyli w miejscu gdzie przed wojną biwakowali podchorążowie łączności ze Szkoły Podchorążych Inżynierii odbywający letnie szkolenie w Zegrzu. Atmosfera była wspaniała! Obficie i po staropolsku zastawione stoły, „napoje chłodzące”, występy miejscowych zespołów estradowych, tradycyjne kiełbaski pieczone nad ogniskiem, wspomnienia z lat młodości spędzonych w Zegrzu - wszystko to powodowało, że oczy starszych panów zabłyśły młodzieńczym blaskiem a z czupryn się lekko zakurzyło. Uczestnicy do dziś wspominają z rozrzewaniem tamten dzień i wyrażają wdzięczność organizatorom.

Dziękujemy Panie Komendancie!

Sprawy organizacyjne

Zmiana rachunku bankowego.

W związku ze standaryzacją wprowadzoną przez Narodowy Bank Polski nastąpiła zmiana numeru naszego rachunku bankowego oraz nazwy naszego banku. Nowa nazwa i numer przedstawiają się następująco:

**r-bież. PKO BP SA XV O/Warszawa
Nr 84 1020 1156 0000 7802 0007 5812**

Dotychczasowy numer konta będzie funkcjonował równolegle z nowym tylko do 30 czerwca 2004 r.

Dary na fundusz związkowy.

W ciągu ostatnich dwu lat (2002 i 2003) na fundusz związkowy wpłacili:

Władysław Urbański - 52 zł	Olga Puszkarska - 176 zł
Henryk Tonkiel - 154 zł	Józef Janusiak - 26 zł
Adam Zaleski - 26 zł	Eugenia Słabosz - 26 zł
Antoni Ponikowski - 52 zł	Roman Faliński - 32 zł
Stefan Jodłowski - 28 USD	Elżbieta Juszczak - 20 USD
Jadwiga Kolebuk - 20 USD	Jerzy Ochremienko - 52 zł
Antonina Socha - 100 zł	Bolesław Sokół - 30 zł
Marian Pasternak - 36 zł	Stanisław Szejka - 42 zł
Antoni Ordan - 26 zł	Stanisław Skibiński - 10 zł

Autonomiczny Oddział SZPŻŁ w Londynie - 100 Funtów brytyjskich.
Drobniejsze datki przekazali koledzy: Stanisław Różycki, Bolesław Grejcz, Józef Olszewski, Tadeusz Różycki, Zygmunt Hirle, Józef Bleszyński i Józef Hejduk.

Kasa Związku wzbogaciła się w ten sposób o 1728 zł i 27 gr.

Dziękujemy!

Przypomnienie!

Kilku kolegów przez niedopatrzenie nie uregulowało składek od kilku lat. Czy nie macie wyrzutów sumienia? To tylko 24 zł rocznie! Was to dotyczy koledzy: Stanisław B. z Nowego Dworu Mazowieckiego, Edward G. z Elbląga, Jan K. z Zielonej Góry, Henryk N. z Warszawy, Wojciech O. z Warszawy, Zygmunt Sz. z Sieradza, Jerzy J. z Warszawy, Stanisław O. z Warszawy, Jan M. ze Szczecinka, Kazimierz P. z Warszawy, Tadeusz Z. z Warszawy.

Nasi seniorzy.

Przeglądając listę naszych członków dochodzimy do wniosku, że nasz Związek nie jest już niestety organizacją młodzieżową. Co najmniej dziesięcioro naszych seniorów będzie obchodzić w tym roku swoje dziewięćdziesięcio- paroletnie. (Nawet nie wiem jak to poprawnie napisać). Kilkudziesięciu przekroczyło już osiemdziesiątkę. A oto nasi najbardziej podeszli wiekiem a ciągle jeszcze młodzi duchem, którzy w bieżącym roku obchodzą lat: Adam Zaleski - 97, Olga Puszkarska - 96, Włodzimierz Nieścierowicz - 96, Mikołaj Pankiewicz - 95, Józef Piotrowski - 94, Zofia Fabry-Gorczyńska - 93, Stefan Jodłowski - 93, Antoni Rogoziński - 92, Jerzy Ochremienko - 91, Kazimierz Ładny - 90.

***Wszystkim naszym seniorom życzymy gorąco jeszcze długich lat
w dobrym zdrowiu i pogodnym nastroju!***

(Średnia wieku Zarządu wynosi nieco ponad 72 lata. Strasznie zepsuł nam statystykę nasz młody sekretarz kolega Krzysztof Winiarski).

Opracował: S. Markowski

TRADYCJE KSZTAŁCENIA KADR ŁĄCZNOŚCI W ZEGRZU

kpt. mgr Krzysztof WINIARSKI

Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki jest jedynym ośrodkiem w kraju kształcącym od 1919 roku kadry wojsk łączności, dla potrzeb Wojska Polskiego. Dziedziczy chlubne tradycje wszystkich szkół i ośrodków szkolenia wojsk łączności, funkcjonujących od pierwszych lat istnienia II Rzeczypospolitej.

Początki wiążą się z narodzinami II Rzeczypospolitej i odbudową Wojska Polskiego po 123 latach zaborów.

W niecały rok po odzyskaniu niepodległości, 13 września 1919 roku sformowano w Zegrzu k. Warszawy **Obóz Wyszkozenia Oficerów Wojsk Łączności**. W jego skład wchodziły: Szkoła Oficerska Wojsk Łączności, Szkoła Podchorążych Wojsk Łączności oraz Kurs Aplikacyjny dla oficerów łączności.

Działalność tego ośrodka została przerwana latem 1920 roku, w okresie trwania ofensywy wojsk bolszewickich. Absolwenci pierwszych kursów oficerskich zdawali wówczas swój egzamin bojowy na polach bitewnych pod Warszawą, nad Narwią i Wkrą, w zwycięskich walkach o ocalenie niepodległości Polski i kształt jej granicy wschodniej.

W listopadzie 1920 roku zostało wznowione funkcjonowanie Obozu Wyszkozenia Oficerów Wojsk Łączności w Zegrzu. Zorganizowano kolejne kursy oficerów łączności służby czynnej i rezerwy, podoficerów i podchorążych. 31 maja 1921 roku zmieniono nazwę na **Obóz Wyszkozenia Wojsk Łączności**, a 10 kwietnia 1923 roku, na **Obóz Szkolny Wojsk Łączności**, który istniał do 1929 roku.

W okresie tym, około 90 procent oficerów łączności WP, uczestniczyło w kursach doskonalenia zawodowego organizowanych w OSWł. Z dniem 15 sierpnia 1929 roku, Obóz Szkolny Wojsk Łączności w Zegrzu został przekształcony w **Centrum Wyszkozenia Łączności**. Zmiany nazw wiązały się ze zmianami zadań edukacyjnych.

W Centrum Wyszkozenia Łączności kształcono oficerów służby stałej na kursach doskonalenia, oficerów rezerwy, podoficerów służby stałej i nadterminowej oraz podchorążych rezerwy, którzy w latach trzydziestych stanowili najliczniejszą grupę osobową wśród słuchaczy Centrum. Kandydatów na oficerów służby stałej dla potrzeb wojsk łączności w latach 1924-1935 kształcono w **Szkole Podchorążych Inżynierii** w Warszawie. W roku 1935 kształcenie tej grupy przejęło ponownie CWŁ w Zegrzu i prowadziło je nieprzerwanie do września 1939 roku.

Podchorążowie – kandydaci na oficerów służby stałej tworzyli kompanię, która wraz z trzema kompaniami podchorążych rezerwy, tworzyła Szkołę Podchorążych Łączności.

W latach 1937 i 1938, odbyły się dwie promocje absolwentów SPŁ na oficerów służby stałej.

Na podstawie porozumienia między Ministerstwem Poczty i Telegrafów, a Ministerstwem Spraw Wojskowych, w latach 1927-36, prowadzono w CWŁ dodatkowe szkolenie telegrafistek, zwanych popularnie juzistkami. Warunkiem przyjęcia na kurs było między innymi zobowiązanie kandydatek, że na wypadek wojny zostaną powołane do wojska w celu obsługi połowych stacji telegraficznych. Odbyło się dziewięć kursów, które ukończyło około 300 kobiet. W okresie pokoju pracowały one w instytucjach wojskowych, a także w urzędach pocztowych. We wrześniu 1939 roku zostały w większości zmobilizowane. Powierzone im zadania żołnierskie spełniły z godnym szacunku hartem i poświęceniem, na wszystkich niemal frontach wojny z hitlerowskimi Niemcami.

Spośród oficerów CWŁ jednym z najbardziej zasłużonych dla ośrodka zegrzyńskiego, a także Wojsk Łączności był płk Heliodor CEPA. W latach 1929-1930 sprawował on funkcje dyrektora nauk CWŁ, a później w latach 1933-1934, był jej Komendantem.

A oto pełny wykaz komendantów zegrzyńskiego ośrodka w okresie II Rzeczypospolitej:

1. kpt. inż. Gustaw Bernaczek [1919-1920]
2. ppłk Stanisław Wszebór [1920]
3. mjr [kmdr ppor.] inż. Stanisław Rymszewicz [1920-1922]
4. ppłk inż. Edmund Świdziński [1922-1923]
5. płk hr. Andrzej Miączyński [1923-1926]

6. ppłk inż. Emil Kaliński [1926-1927]
7. płk Tadeusz Jawor [1927-1929]
8. mjr inż. Stanisław Hegner-Szymański [1929-1931]
9. ppłk dypl. Wacław Dahlen [1931-1932]
10. ppłk Edward Wolski [1932-1933]
11. ppłk dypl. Heliodor Cepa [1933-1934]
12. płk Jan Kaczmarek [1934-1939].

Absolwenci Centrum Wyszkozenia Łączności w Zegrzu stanowili kadrę dowódczą jednostek i pododdziałów łączności w wojnie obronnej 1939 roku, a następnie w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie i w Armii Krajowej. Nigdy nie zawiedli oni w chwilach największej próby, w latach walki o wolność Ojczyzny. To o nich mówił także generał Władysław Anders, stwierdzając: „Gdyby łączność zawiodła w najkrytyczniejszym momencie bitwy pod Monte Cassino, bitwa byłaby przegrana. Nie zawiedliście i bitwę wygraliśmy”.

Kadra oficerska wywodząca się z CWŁ w Zegrzu spełniła szczególnie doniosłą rolę w organizowaniu ośrodków szkolenia łącznościowców Polskich Sił Zbrojnych w okresie II wojny światowej. Po kampanii wrześniowej już 8 grudnia 1939 roku zostało utworzone **Centrum Wyszkozenia Łączności** w Wersalu, które po klęsce Francji w 1940 roku przeniesiono do Szkocji. Tam funkcjonowało ono najpierw w Crawford, potem w Alyth, następnie Dundee i St. Andrews, Auchtermachty, a od września 1944 roku w Kinross-Perthsire.

Kształcenie kadr łączności Wojska Polskiego prowadzono podczas wojny także na terenie ZSRR, w Iraku i w Egipcie. W marcu 1942 roku, została utworzona Szkoła Podchorążych Wojsk Łączności w Armii Polskiej, dowodzonej przez gen. Władysława Andersa. Szkołę tę zorganizowano przy 1 pułku łączności w miejscowości Pogran-Orłowska w Uzbekistanie. W sierpniu 1942 roku ewakuowano ją do Iranu, a miesiąc później do Quzil Ribat w Iraku a w końcu wojny do miejscowości Matera we Włoszech.

Absolwentów kierowano do służby w oddziałach 2 Korpusu Polskiego. Zyskali sobie sławę i uznanie na szlaku bojowym Korpusu wiodącym przez Półwysep Apeniński.

Oficerów łączności na potrzeby 1 Korpusu Polskiego, a następnie I Armii Polskiej w ZSRR dowodzonej przez gen. Zygmunta Berlinga, przygotowywano w 1943 roku w **Szkole Oficerskiej Armii Radzieckiej** w Muromiu, a potem od marca do grudnia 1944 roku w polskiej **Centralnej Szkole Podchorążych**, w Riazaniu.

Jesienią 1944 roku została zorganizowana **Oficerska Szkoła Łączności** w Zamościu. Dzięki ogromnemu wysiłkowi kadry tej szkoły z dniem 1 grudnia przystąpiono do realizacji zajęć dydaktycznych. Program kształcenia był dostosowany do wymogów okresu wojennego. Głównym jego celem było opanowanie przez podchorążych umiejętności posługiwania się sprzętem do organizacji łączności na polu walki.

Oficerska Szkoła Łączności została przeniesiona w październiku 1945 roku z Zamościa do Sieradza.

6 czerwca 1950 roku, rozformowano Oficerską Szkołę Łączności i w jej miejsce utworzono dwie szkoły: **Oficerską Szkołę Łączności Przewodowej** w Sieradzu i **Oficerską Szkołę Łączności Radiowej** w Zegrzu.

22 listopada 1955 roku, wyżej wymienione dwie szkoły zostały połączone w jedną **Oficerską Szkołę Łączności** z siedzibą w Zegrzu.

Komendantami OSŁR a następnie OSŁ byli kolejno:

1. płk Wiktor Zarucki [1950-1951]
2. płk Paweł Wołodin [1951-1952]
3. płk Mikołaj Rossowski [1952-1953]
4. płk dypl. Edward Gierasimczyk [1953-1967].

20 maja 1967 roku, szkoła uzyskała status wyższej uczelni zawodowej I stopnia. Nadano jej wówczas nazwę **Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Łączności**. Rozszerzono program kształcenia podchorążych oraz wydłużono studia z trzech do czterech lat. W 1971 roku po raz pierwszy zostali promowani absolwenci, którzy uzyskali tytuł inżyniera - dowódcy.

Komendantami WSOWŁ, w poszczególnych latach byli:

1. płk dypl. Edward Gierasimczyk [1967-1971]
2. płk mgr inż. Kazimierz Mościcki [1971-1976]

3. płk dr Antoni Czokało [1976-1979]
4. płk mgr inż. Władysław Urbański [1979-1984]
5. płk dypl. [gen. bryg.] Zbigniew Chruściński [1984-1990]
6. gen. bryg. Witold Cieślowski [1990-1993]
7. płk prof. dr hab. inż. Andrzej Barczak [1993-1997].

Chlubą Uczelni Zegrzyńskiej są tysiące absolwentów, którzy dali dowody hartu żołnierskiego w walce o niepodległość Polski w latach II wojny światowej, a kolejne ich pokolenia pełnią z powodzeniem funkcje dowódcze i sztabowe w pododdziałach oraz jednostkach Wojsk Łączności. Wielu wykonuje odpowiedzialne zadania służbowe na stanowiskach kierowniczych w instytucjach centralnych MON oraz dowództwach okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych.

Historię Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki współtworzą również tradycje kształcenia kadr łączności w Legnicy.

Historia **Centrum Szkolenia Łączności** w Legnicy rozpoczyna się w dniu 5 września 1966 roku, od rozkazu Dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego Nr 0105 powołującego do życia Podoficerską Szkołę Zawodową Wojsk Łączności, na bazie rozwiązanego Ośrodka Szkolenia Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego. W dniu 28.11.1967r. nadano Szkole imię Marcelego Nowotki - w 25 rocznicę Jego śmierci.

Dwuletni wysiłek rozbudowy bazy i wdrażania rozwiązań organizacyjnych zaowocował nadaniem sztandaru ufundowanego przez społeczeństwo Legnicy (10.02.1968 r.) i przeniesieniem w 1968 roku Szkoły Chorążych z Zegrza do Legnicy.

Kolejne lata to intensywna praca nad doskonaleniem metod szkolenia i wychowania, rozbudowa bazy szkoleniowej, co umożliwiło podjęcie dodatkowego szkolenia podchorążych rezerwy. Prawidłową pracę kadry i słuchaczy CSŁ potwierdziły liczne kontrole kompleksowe i wycinkowe Inspektoratu Szkolenia MON, Szefostwa Wojsk Łączności i Dowództwa ŚOW.

Szkoła otrzymała Order Sztandaru Pracy II Klasy i osiem medali Ministerstwa Obrony Narodowej.

System szkolenia podoficerów, rozpoczęty w 1966 r. przewidywał roczną naukę w szkole i roczną praktykę w jednostkach wojskowych, po której następowało wcielenie do korpusu podoficerów zawodowych. Do Podoficerskiej Szkoły Zawodowej byli przyjmowani ochotnicy z cywila lub zgłaszający chęć pozostania

w wojsku żołnierze służby zasadniczej. W 1968 roku nastąpiła zmiana systemu szkolenia podoficerów zawodowych. Na kursy 6. miesięczne przyjmowani byli podoficerowie zawodowi, którzy nie mieli ukończonej szkoły podoficerskiej oraz podoficerowie służby czynnej zakwalifikowani na podoficerów zawodowych. W okresie późniejszym przeszkalani byli podoficerowie, którzy deklarowali 2. letnią służbę zawodową, natomiast ci, którzy chcieli służyć dłużej, szkolili się na kursie 6. miesięcznym. Po ukończeniu szkoły absolwenci wracali do jednostek macierzystych, celem dalszego odbywania służby.

W 1968 roku Szefostwo Wojsk Łączności MON, powierzyło Ośrodkowi zadanie stworzenia warunków dla systematycznego podnoszenia wiedzy i pogłębiania umiejętności fachowych kadry zawodowej średniego szczebla dowodzenia. Decyzja ta stała się podstawą do organizowania krótko i długoterminowych kursów, w różnych specjalnościach łączności. Kursami tymi zostali przeważnie objęci chorążowie i podoficerowie zawodowi. Organizowane były również kursy dla tych żołnierzy zawodowych, którzy zmieniali specjalność łączności lub zdobywali drugą oraz przechodzili do korpusu wojsk łączności z innych rodzajów wojsk. Szczególną formą był roczny Kurs Chorążych, na który byli kierowani wyróżniający się podoficerowie zawodowi z jednostek wojskowych.

Z inicjatywy Komendanta, płk Edwarda Kulpińskiego, który przejął obowiązki 19 września 1967 roku, rozpoczęto przygotowania do zmiany profilu Szkoły. Przeniesiono Szkołę Chorążych z Zegrza koło Warszawy, ze względu na duże trudności lokalowe.

Szkoła zmieniła nazwę na **14 Ośrodek Szkolenia Wojsk Łączności**.

Nauka w Szkole Chorążych trwała 3 lata - dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i 2 lata - dla absolwentów średnich szkół ogólnokształcących i zawodowych. Kształcono jednorazowo nawet kilkuset uczniów. Słuchacze przerabiali program szkoły średniej z zakresu przedmiotów ogólnokształcących, co umożliwiało im przystąpienie do egzaminu maturalnego.

Zarządzeniem Szefa Sztabu ŚOW nr 121\Org. z dnia 5 sierpnia 1976 roku 14 Ośrodek Szkolenia Wojsk Łączności został przeformowany na **Centralny Ośrodek Szkolenia Wojsk Łączności**. W tym samym roku zlecono ośrodkowi kształcenie absolwentów wyższych uczelni cywilnych, w ramach uruchamianych w Wojsku Polskim - Szkół Oficerów Rezerwy. Pierwszy 6-miesięczny turnus SOR

rozpoczął naukę w dniu 6 lipca 1976 roku. Absolwenci SOR kierowani byli do jednostek wojskowych celem odbycia półrocznej praktyki, po której ukończeniu promowani byli na I stopień oficerski. Zmiana systemu służby podchorążych rezerwy wprowadziła również zmiany w zakresie ich szkolenia.

Od 1980 roku COSWŁ szkolił słuchaczy Szkoły Podchorążych Rezerwy na 4. miesięcznych turnusach, po których następowała 8. miesięczna praktyka. W czasie pobytu w Szkole, podchorążowie byli szkoleni w techniczno-remontowych specjalnościach łączności zależnych od kierunku ukończenia studiów cywilnych. Mimo krótkiego pobytu każdy turnus podchorążych zostawiał po sobie trwały ślad, w postaci prac wykonywanych na rzecz bazy dydaktycznej.

1 września 1994 roku, nastąpiła kolejna zmiana organizacyjna. Nazwę Szkoły zmieniono na **Centrum Szkolenia Łączności**. W 1997 roku rozformowano legnickie CSŁ. W czasie jego 28-letniego istnienia kierowali nim następujący oficerowie:

1. płk dypl. Czesław Roman [1966-1967]
2. płk Edward Kulpiński [1967-1984]
3. płk mgr inż. Józef Sułkowski [1984-1989]
4. płk dypl. Jerzy Ceglarek [1989-1997].

22 września 1997 roku, powołano w Zegrzu **Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki**, na bazie rozformowanych **Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Łączności w Zegrzu** i **Centrum Szkolenia Łączności w Legnicy**. Komendantem został płk dypl. Jerzy Ceglarek.

Do końca grudnia 1997 roku sformowano komendę Centrum oraz obsadzono kierownicze stanowiska w pionie dydaktycznym, ogólnym i logistycznym. Struktura organizacyjna CSŁil w pełnym zarysie była następująca:

- Komenda;
- w pionie szkolenia: sześć cykli przedmiotowych, lektorat języków obcych, Zespół Badań Metodyki Nauczania, Oddział Szkolenia z zespołami pracowników technicznych i pomocniczych oraz sekcja wydawnicza i biblioteka;
- w pionie ogólnym: Szkoła Chorążych Wojsk Łączności i Informatyki, Szkoła Podchorążych Rezerwy, Szkoła Podoficerska Służby Zasadniczej, Szkoła

Młodszych Specjalistów, Podoficerska Szkoła Zawodowa, kursy słuchaczy, oraz Wydziały: Społeczno-Wychowawczy i Ogólnowojskowy;

- w pionie logistyki Wydziały: Planowania, Techniczny i Materiałowy; Batalion Zabezpieczenia i Obsługi oraz Przychodnia Lekarska.

Zasadniczy trzon kierowniczej kadry stanowili doświadczeni dydaktycy i dowódcy, pracujący dotychczas w Legnicy i Zegrzu. Po krótkich przygotowaniach, decyzją przełożonych, 4 stycznia 1998 roku przyjęto z Legnicy pierwszy rocznik szkoły i kontynuowano jego szkolenie (drugi rocznik pozostał w Legnicy do promocji). Również w styczniu rozpoczęto szkolenie kadry na kursach specjalistycznych, w tym oficerów na Wyższym Kursie Specjalistycznym oraz kursach żołnierzy rezerwy.

W lipcu 1998 roku rozpoczęto szkolenie w Szkole Podchorążych Rezerwy, a także przeprowadzono egzaminy oraz nabór kandydatów na I rok nauki w Szkole Chorażych.

W listopadzie 1998 roku rozpoczęto szkolenie elewów w Szkole Podoficerów Służby Zasadniczej. Wyzwaniem było także uczestnictwo w szkoleniu słuchaczy IV i V roku Wydziału Elektroniki Wojskowej Akademii Technicznej, w ramach studiów przemiennych, realizowane wysiłkiem naszej kadry od stycznia 1999 roku.

Znaczącym wydarzeniem była promocja absolwentów Szkoły Chorażych Wojsk Łączności i Informatyki. Szkołę ukończyło 86 absolwentów (tytu, ilu przyjęto na I rok w Legnicy).

Wojska Lądowe, Marynarka Wojenna, Wojska Lotnicze i Obrony Powietrznej zasilili specjaliści łącznościowcy i informatycy, którzy ukończyli kształcenie na kierunkach: eksploatacja radiostacji, eksploatacja urządzeń walki radioelektronicznej, eksploatacja urządzeń łączności specjalnej oraz eksploatacja urządzeń informatyki.

Od września 1999 roku rozpoczęto szkolenie 175 kandydatów na chorażych. Rozpoczęto również szkolenie specjalnego plutonu kadetów ze zwiększoną programowo liczbą godzin, przeznaczonych na naukę języka angielskiego oraz poznanie procedur natowskich, w celu przygotowania ich do pracy w strukturach Sojuszu Północnoatlantyckiego.

Najbardziej spektakularnym wydarzeniem w życiu Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki było nadanie jednostce sztandaru, ufundowanego przez

Społeczny Komitet Fundatorów Sztandaru - Radę Osiedla w Zegrzu oraz społeczeństwo miasta i gminy Serock. Uroczystość wręczenia sztandaru odbyła się w dniu 23 października 1999 r. Rodzicami chrzestnymi sztandaru byli: Podsekretarz Stanu ds. Społeczno-Wychowawczych MON, p. Jadwiga Zakrzewska i Burmistrz Miasta i Gminy Serock, p. Sylwester Sokolnicki. Sztandar, symbolizując tradycję wojskową, a także szacunek dla oręża, ugruntował znaczenie Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki jako szkoleniowej jednostki wojsk łączności w strukturach Sił Zbrojnych RP.

Opiekę duszpasterską nad słuchaczami Centrum sprawuje Parafia Wojskowa pod wezwaniem Matki Boskiej Fatimskiej, z jej proboszczem i kapłanem CSŁiI księdzem ppłk. mgr Zenonem Surmą, z zakonu Klaretynów.

To tu, w latach 1998-1999, wysiłkiem słuchaczy Centrum i mieszkańców Zegrza, przy wydatnej pomocy Biskupa Polowego Wojska Polskiego, przy czynnym wsparciu Zarządu Łączności i Informatyki Sztabu Generalnego WP oraz Komendy Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki, a także przy zaangażowaniu licznych firm telekomunikacyjnych naszego kraju odbudowano świątynię. Obecnie w miejscu dawnej wspaniałej świątyni z okresu II Rzeczypospolitej stoi już murowany i otynkowany kościół.

Na terenie Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki zbudowano nowe obiekty w postaci kuchni i stołówki żołnierskiej oraz kotłowni olejowej. Nowoczesna stołówka i kuchnia może jednorazowo żywić 1000 osób.

Obecnie główny wysiłek dydaktyczny jest skupiony na nauczaniu szkolonych sprawnego obsługiwanie sprzętu łączności i informatyki nowej generacji oraz na przygotowaniu obsługi urządzeń do współpracy w sojuszniczym systemie NATO. Jednym z pierwszych kroków przygotowujących do realizacji tych zadań było zapoznanie kadry z możliwościami techniczno-eksploatacyjnymi radiostacji pola walki z rodziny PR4G, oraz z podstawami obsługiwanie radiostacji Harris AN\PRC-138 i RF 5200. Dokonano również niezbędnych zmian w programach kształcenia szkoły młodszych specjalistów łączności, wyższych kursów specjalistycznych oraz kursów przeszkolenia i przekwalifikowania.

Najistotniejszych zmian dokonano w takich obszarach problemowych, jak: wykonywanie dokumentów bojowych, opanowanie zasad organizacji łączności,

umiejętność wykorzystania znaków taktycznych i symboli łączności, przepisy korespondencji radiowej i wymiana informacji, elementy zabezpieczenia działań bojowych, korzystanie z wojskowych map topograficznych oraz przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych według obowiązujących dyrektyw i standardów. Wraz ze zmianami treści programowych zostały zmienione i wykonane nowe pracownie dydaktyczne. Urządzono laboratoria ze sprzętem do prowadzenia zajęć na temat radiostacji pola walki rodziny PR4G, radiostacji firmy Harris oraz podsystem cyfrowej łączności utajnionej, a także salę komputerową (serwer + 15 stanowisk) z okablowaniem strukturalnym. Miejsca pracy i sale wykładowe Centrum wyposażone są w stanowiska sieci komputerowej. W miarę zwiększania liczby sprzętu komputerowego i sprzętu audiowizualnego w czasie zajęć stosuje się prezentacje multimedialne. Podczas zajęć praktycznych z użyciem sprzętu łączności organizowane są podgrupy do szkolenia na temat obsługi sprzętu nowej generacji. Ustawicznie prowadzone jest szkolenie kadry, z problematyki interoperacyjności.

W 2002 roku zakończono kształcenie w Szkole Chorążych i Szkole Podchorążych Rezerwy. Ogółem w CSŁil do 30.08.2002 r. wykształcono 482 absolwentów Szkoły Chorążych, 1931 absolwentów Szkoły Podchorążych Rezerwy, 504 absolwentów Kursu dla Potrzeb Korpusu Podoficerskiego w Służbie Kontraktowej WŁil, 1978 absolwentów Szkoły Podoficerów Służby Zasadniczej, 658 absolwentów Szkoły Młodszych Specjalistów, 2428 kursantów żołnierzy zawodowych, 724 kursantów żołnierzy rezerwy.

W CSŁil, obecnej kształcą się słuchaczy Szkoły Młodszych Specjalistów, uczestników kursów doskonalenia żołnierzy zawodowych oraz kursantów żołnierzy rezerwy. W chwili obecnej szkolimy elewów Szkoły Podoficerskiej, podchorążych Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych (szkolenie specjalistyczne) oraz będziemy kształcić studentów podczas przeszkolenia wojskowego. Cykl Łączności szkoli również żołnierzy Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Iraku z obsługi radiostacji nowej generacji firmy Harris serii RF 5000 (125W i 400W) oraz Zautomatyzowanych Wozów Dowodzenia, wykorzystywanych w Iraku. Cykl Telekomunikacji kształcą słuchaczy do obsługi na sprzęcie komutacyjnym i teletransmisyjnym, a także funkcjonowanie wojskowej poczty polowej. Szkolenia z powyższej tematyki prowadzone są w oparciu o cyfrowe centrale telefoniczne

rodziny DGT radiolinii Ericsona RL 432 oraz technologię wykorzystania techniki światłowodowej.

W Cyklu Telekomunikacji w ostatnim okresie odbywają się cykliczne szkolenia z powyższego sprzętu łączności dla potrzeb misji pokojowych.

Stojące przed kadra Centrum zadania wymagają ustawicznego doskonalenia jej umiejętności, podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania wiedzy niezbędnej do skutecznego kształcenia słuchaczy. Uczestniczymy w spotkaniach grup międzynarodowych (C-4, Armii Holenderskiej, Niemieckiej, Włoskiej, Francuskiej, Bułgarskiej, Węgierskiej i Słowackiej), poświęconych problematyce szkolenia.

27 maja 2002 r. nastąpiła zmiana na stanowisku komendanta Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki. Dotychczasowy komendant płk dypl. Jerzy Ceglarek po 36 latach służby, odszedł na emeryturę. Na Jego miejsce Minister Obrony Narodowej wyznaczył dotychczasowego dowódcę 9 pułku dowodzenia Dowództwa Wojsk Lądowych, **płk. dypl. inż. Jerzego Stworę**.

Po tym wydarzeniu, nastąpiły znaczne zmiany organizacyjne. W okresie sierpień - wrzesień 2002 roku, nastąpiła reorganizacja struktury CSŁil. W jej wyniku znacznie obniżyła się ilość etatów, szczególnie oficerów starszych.

Wraz z restrukturyzacją Centrum postępowaly prace przygotowawcze i koncepcyjne mające na celu zwiększenie efektywności szkolenia.

Sprawnie modernizowano i remontowano budynki CSŁil oraz utrzymano jakość szkolenia doskonalącego kadry, zwiększając znacznie m.in. ilość treningów strzeleckich, jak również poprawiono jakość pełnienia służb dyżurnych. W styczniu 2003 r. oddano do użytku zmodernizowaną Salę Tradycji CSŁil.

Słuchacze mają możliwości i chętnie uczestniczą w różnych formach działalności artystycznej. W CSŁil funkcjonują między innymi zespoły: zespół wokalny – muzyczny „Fragment”, Teatr „Impresja”, sekcja teatralna, plastyczna i fotograficzna. Organizowana jest działalność krajoznawcza - wycieczki w malownicze zakątki naszego kraju.

Czynnej rekreacji sprzyja szeroka rozwinięta działalność sportowa w kilku sekcjach, zwłaszcza piłki siatkowej, sportów walki, strzeleckiej i biegów na orientację.

CSŁil posiada także doskonałe warunki do uprawiania sportów wodnych z racji swego położenia nad Zalewem Zegrzyńskim. 27-30.05.2003 r. na bazie CSŁil i WKS Zegrze odbyły się I Mistrzostwa Wojsk Lądowych w Żeglarstwie. W regatach brało udział 10 zespołów z całego kraju. Reprezentacja Centrum zdobyła drugie miejsce w tych Mistrzostwach.

We współpracy z WKS Zegrze corocznie organizowane są zawody sportowo-obronne, w których bierze udział młodzież szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich powiatu legionowskiego. W 2003 roku CSŁil zajęło I miejsce w rywalizacji sportowej za 2003 rok w kategorii Centrów Szkolenia.

Od 1986 roku istnieje w Zegrzu powołany przy Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Łączności, Klub Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża. Reaktywowany przy CSŁil w 1999 r. jest największym klubem HDK w powiecie legionowskim i jednym z nielicznych w województwie mazowieckim, w którym ilość oddanej krwi zwiększyła się o ponad 100% dzięki różnym formom pracy w środowisku żołnierskim. Prezesem Klubu HDK PCK jest Tadeusz Kowalewski, a od 1997 r. Krajowym Duszpasterzem Honorowych Dawców Krwi mianowanym przez 292 Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski, na wniosek Księdza Biskupa Polowego Wojska Polskiego gen. dyw. dr. Sławoja Leszka Głódzia i Księdza Prymasa Polski Józefa Glempa, jest ks. ppłk mgr Zenon Surma. Od początku istnienia klubu, członkowie oddali łącznie do 31 grudnia 2002 roku 6797 litrów krwi, a w latach 2000-2002 w każdym roku przekroczyli 1000 litrów krwi, np. w 2002 roku wyniosło to 1010 litrów krwi.

Nasza Wojskowa Straż Pożarna osiąga czołowe miejsca w skali WP i regionu. W czerwcu 2003 roku, odbyły się Zawody Pożarnicze na szczeblu Delegatury Ochrony Przeciwpożarowej - Warszawa. Wojskowa Straż Pożarna CSŁil zajęła I miejsce wśród 63 jednostek, w rejonie Warszawy.

W wrześniu 2003 roku w CSŁil oddano do użytku nowoczesną kancelarię kryptograficzną i kancelarię tajną zgodną ze standardami NATO. Zespół Informatyki CSŁil uruchomił stały dostęp do Internetu (łącze 2 Mbps) i oficjalne strony WWW Centrum www.cslii.mil.pl, oraz wdraża elektroniczny system obsługi biblioteki - COLIBER.

Żołnierze naszego Centrum znają i pielęgnują tradycje jednostek wojsk łączności. To właśnie w Zegrzu ma swoją siedzibę Muzeum Wojsk Łączności, do którego eksponaty zbierają i nadsyłają łącznościowcy - kombatanci z całego świata, skupieni w Światowym Związku Polskich Żołnierzy Łączności. Muzeum to pełni nieocenioną rolę edukacyjno-wychowawczą w procesie wychowania obywatela, żołnierza, łącznościowca.

Kształceni tu łącznościowcy zasilają jednostki Wojsk Lądowych oraz Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, także te, które wchodzą w skład związków i jednostek wielonarodowych, oraz wchodzących w skład Sił Reagowania NATO.

Pełnią także zaszczytną służbę w siłach pokojowych ONZ, oraz operacjach NATO, w miejscach ogarniętych pożogą wojenną. Przyczyniają się w ten sposób do kształtowania środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego.

Utrzymujemy bardzo dobre kontakty z przedstawicielami wojsk państw NATO, szczególnie Stanów Zjednoczonych, Francji, Grecji oraz Niemiec, których delegacje gościliśmy w CSŁil. Centrum utrzymuje również kontakty i współpracę z Akademią Obrony Narodowej, Wojskowym Instytutem Łączności, Wojskową Akademią Techniczną, RADMOR-em, TRANSBIT-em, Wojskowymi Zakładami Łączności, 9 Pułkiem Dowodzenia w Białobrzegach, Batalionem Dowodzenia 1. Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej oraz Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

Szerokie kontakty ze środowiskiem cywilnym i wojskowym pozwalają się nam na nowo zapisać w historii zegrzyńskiego ośrodka. Potrafiliśmy przetrwać okres, w którym wiele uczelni, centrów i ośrodków kształcenia zakończyło swą historię. Dziś, kiedy mamy już nieodległą kolejną rocznicę kształcenia kadr łączności Wojska Polskiego w Zegrzu, możemy powiedzieć, że wspólnie zdaliśmy wszyscy wielki egzamin. I tak jak wielu innym żołnierzom - łącznościowcom, również kadrze i słuchaczom CSŁil przyświeca maksyma zapisana na pamiątkowej tablicy „Per Aspera ad Astra” - „Przez trudy do gwiazd”.

Rocznica kształcenia kadr wojsk łączności w Zegrzu obchodzona 13 września, daje nam poczucie satysfakcji i spełnienia obowiązku. O wartości tych lat przesądza przede wszystkim fakt, że byli z Zegrzem związani konkretni ludzie. To oni w 1919 i 1948 roku, zaczęli prawie od nowa tworzyć materialne i dydaktyczne podstawy kształcenia polskich łącznościowców w Zegrzu. W gronie tych, którzy zapisali się

w dziejach zegrzyńskiego ośrodka edukacyjnego są generałowie i oficerowie, chorążowie, podoficerowie, podchorążowie, kadeci, kursanci, szeregowcy, wojskowi i cywile. Można zaryzykować twierdzenie, że od 1919 roku do dnia obecnego było ich ponad 30 tysięcy.

W dniu dzisiejszym, inaczej patrzymy na początki XX wieku, a jednocześnie na początki łączności na ziemiach polskich. W środowisku wojskowym jak i cywilnym nie od dzisiaj wiadomo, że mówiąc Zegrze - myśli się - łączność. Każdy z naszych poprzedników zostawił tu, w niewielkim Zegrzu, mniejszą lub większą część swojego życia. Ich służba, walka, praca w imię najlepiej pojętej potrzeby służenia Ojczyźnie stworzyły historię tej uczelni i ośrodka.

Bibliografia:

1. Andrzej Koziołek - Monografia historyczna Zegrza. WSOWŁ 1978 r.
2. Franciszek Kromolicki - Zarys historii COSWŁ 1966-1986. Legnica 1986 r.
3. Kronika CSŁiL - 1997-2003. Sala tradycji CSŁiL.
4. Edmund Szweda - praca zbiorowa - 75 lat kształcenia kadr łączności WP w Zegrzu. WSOWŁ 1994 r.
5. Zbigniew Wiśniewski - Kształcenie wojskowych kadr łączności w Zegrzu w latach 1919-1939 - rozprawa doktorska AON Warszawa 1994 r.
6. Krzysztof Winiarski - Informator Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki. Zegrze 2003 r.

Spis treści

Od Redakcji	3
Protokół z obrad IV Zjazdu Światowego Związku Polskich Żołnierzy Łączności	4
Uchwała IV Walnego Zjazdu Delegatów Związku Polskich Żołnierzy Łączności obradującego w Zegrzu 14 września 2002 r.	8
Koleżeńskie spotkania	9
Sprawy organizacyjne	11
Tradycje kształcenia kadr łączności w Zegrzu	13

DRUK

Sekcja Wydawnicza C.4.1.5.1.01.01.04